

2026-03-03, Enskede

Ert diarie nr: LI2025/02064

Remissinstans

Svenska Djurskyddsföreningen

Sandsborgsvägen 55

122 33 Enskede

08-783 03 68

info@djurskydd.org

Till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet – Synpunkter på Naturvårdsverkets delredovisning ”Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet” (NV-25-002592)

Sammanfattning

Svenska Djurskyddsföreningen vill här lämna sina synpunkter på Naturvårdsverkets delredovisning ”Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet”.

Svenska Djurskyddsföreningen ifrågasätter att en begränsning av säl- och skarvpopulationer skulle leda till att känsliga fiskbestånd i Sverige återhämtar sig. Aktuella studier visar att varken säl eller skarv är den huvudsakliga orsaken till nedgångarna i fiskpopulationerna utan att det i stället är mänsklig påverkan, såsom miljöförändringar och storskaligt fiske, som orsakar de kraftiga beståndsminskningarna. En ökad jakt på säl och skarv i syfte att skydda fiskbestånden kan därför varken ses som en effektiv eller långsiktig lösning. Ett sådant synsätt saknar insikt i den viktiga roll dessa arter har som toppredatorer i ekosystemet och strider mot helhetsperspektivet inom en ekosystembaserad viltförvaltning.

I de fall det finns indikationer på att säl eller skarv har lokalt negativa effekter på känsliga fiskbestånd krävs en långsiktig och evidensbaserad förvaltningsplan där hänsyn tas till samtliga faktorer som påverkar fiskpopulationerna negativt. Annars riskerar riktad jakt i dessa områden att genomföras utan att leda till den populationsökning av fisk som eftersträvas.

Förslaget innebär en ökad jakt på säl. Jakt på säl innebär en rad risker ur djurskyddssynpunkt. Säljakt är en tekniskt svår jaktform som kräver hög precision, särskilt när den bedrivs från båt i rörelse eller mot säl som befinner sig i vattnet. Kunskapen om frekvensen av skadeskjutningar är i dag begränsad, trots att sådana skador kan orsaka stort lidande. Information om skadeskjutna sälar bör därför systematiskt samlas in. Ett krav på bärgning av fälld säl skulle kunna öka kunskapen om jakten och hur denna utförs på bästa sätt. Att göra det obligatoriskt med

praktiska skjutprov som är särskilt anpassade till denna jaktform, skulle ytterligare kunna öka precisionen och minska risken för lidande.

Den jakt på skarv som föreslås i delredovisningen – 3.2 - innehåller ur vår synvinkel flera problematiska förslag. Skydds jakt på skarv i syfte att begränsa populationerna strider mot EU:s fågeldirektiv (2009/147/EG). Svenska Djurskyddsföreningen anser att skydds jakt endast ska användas i situationer där allvarlig skada inte kan förhindras genom förebyggande eller kompensatoriska åtgärder. I sådana fall måste en noggrann avvägning göras mellan nyttan av skydds jakten och skadans omfattning samt de långsiktiga effekterna. I vissa fall kan ekonomisk kompensation vara ett alternativ till skydds jakt, exempelvis genom ökat ekonomiskt stöd för att skydda lokalt fiske eller fiskuppfödningar. Skydds jakt ska planeras och genomföras på ett kontrollerat sätt och ska alltid vara inriktad på de individer som orsakar skada. Jakten ska dokumenteras, rapporteras och följas upp för att säkerställa att den haft avsedd effekt samt för att samla in data inför framtida beslut inom ramen för en adaptiv förvaltning. Vi förordar, där så är lämpligt, att professionella jägare anlitas för att utföra skydds jakt som är särskilt svår eller som berör känsliga populationer. Skydds jakt på eget initiativ bör i många fall undvikas, eftersom den är bristfälligt reglerad och kunskapen om dess långsiktiga effekter är otillräcklig. Den bristande rapporteringen vid sådan skydds jakt behöver stärkas, bland annat genom införandet av ett väl fungerande system för obligatorisk inrapportering. I nuläget uppfyller Sverige inte EU:s krav på registrering och rapportering av skydds jakt inom ramen för habitatdirektivets rapporteringssystem (Habides). Dessa brister måste åtgärdas.

Oljering av ägg föreslås som en åtgärd, trots att metoden visat högst varierande och inte alltid framgångsrika resultat. I vissa fall har hela kolonier efter oljering av äggen förflyttat sig till nya områden, och i andra fall har populationen inte minskat trots genomförd åtgärd. Metoden riskerar dessutom att orsaka stort lidande för okläckta fågelungar om äggen oljeras sent i fåglarnas utvecklingsfas. Eftersom det saknas tillräcklig kunskap om hur stort lidande metoden orsakar anser vi att försiktighetsprincipen bör tillämpas. Metoden bör därför inte användas innan studier och forskning tagit fram tydliga rekommendationer. Detta för att metoden inte ska bryta mot jaktlagen 27 § om att utsätta viltet för onödigt lidande.

3.1 Begränsa sälpopulationerna

3.1.1

Ingen synpunkt.

3.1.2

Ingen synpunkt.

3.1.3

Tillstyrker delvis. Att ta fram geografisk information om var säljakt är tillåten enligt svensk lagstiftning är positivt. Vi vill dock lyfta att vi avstyrker förslaget enligt jaktlagstiftningens delbetänkande (SOU 2025:32) om att tillåta licensjakt i den ekonomiska zonen. SDF anser

vidare att det ska finnas krav på att andra EU-medborgare och EES-medborgare har en svensk jägare med sig som guide vid jakt i Sverige. Det finns stor risk att utländska jägare inte kan svenska lagar och förordningar därför oavsiktligt bryter mot dessa.

3.1.4

Tillstyrker att regeringen förtydligar hur ansvariga myndigheter ska förhålla sig till sälrekommendationen inom ramen för Helsingforskommissionen och gällande EU-direktiv. Samtidigt vill vi understryka att en sådan övervägning om Sveriges förhållningssätt till rekommendationerna måste vila på ett gediget vetenskapligt underlag och inte på politiska ställningstaganden. Sälens betydelse som toppredator för att upprätthålla friska hav och ekologisk balans behöver tillmätas stor vikt i denna bedömning. Det är av överordnad betydelse att sälpopulationerna ges förutsättningar att nå och upprätthålla ekologiskt bärkraftiga nivåer.

3.2 Begränsa storskarvpopulationen

Vi vill lyfta att det vid jakt på storskarv föreligger en förväxlingsrisk med toppskarv (*Phalacrocorax aristotelis*), som enligt 2015 års rödlista är klassificerad som starkt hotad (EN). Detta medför en påtaglig risk att toppskarv oavsiktligt fälls när avsikten är att begränsa populationen av storskarv.

3.2.1

Avstyrker

Vi avråder starkt från förslaget i alternativ nr 2. - Att tillåta skydds jakt på eget initiativ för att skydda fisk under känsliga perioder och ankomstjakt. Det framgår inte i förslaget hur en jägare ska besitta kunskapen om när och var det skulle finnas ett reellt behov av att skydda fiskpopulationer. Besluten om skyddande jakt får inte ske godtyckligt utan ska vara baserade på vetenskapligt underlag och en adaptiv förvaltning. Skydds jakt på eget initiativ kommer försvåra en sammanhållen och långsiktigt planerad förvaltning av både skarv och fisk varför vi avråder från denna typ av jakt.

Om något alternativ ändå ska väljas anser vi att alternativ 1 är att föredra – Att Naturvårdsverket får i uppdrag att utveckla en vägledning för skydds jakt av storskarv. Det är viktigt att alternativa åtgärder till jakt används när det är möjligt, att kvoten är proportionerlig gentemot skadorna som skarven orsakar och att uppföljning av jakten sker. Vi delar uppfattningen att en sådan vägledning skulle ge en mer enhetlig jakt. Vi vill trycka på att skadeförebyggande åtgärder ska användas där detta är möjligt.

3.2.2

Avstyrker metoden

Oljering av ägg är problematiskt ur både ett etiskt och djurskyddsperspektiv. Avlivning i senare stadier av fågelungens utveckling i ägget orsakar lidande när fågelungen kvävs. Det är oklart hur lång tid det tar för fågelungarna att dö av oljering, och eftersom vi inte vet hur stort lidande

denna metod kan orsaka, anser vi att den enligt försiktighetsprincipen inte bör användas. Lagen är tydlig med att vilt inte får utsättas för onödigt lidande, och i detta fall kan bristen på kunskap om metodens effekter leda till just detta.

Om beslut ändå fattas om att använda metoden, **tillstyrker vi** förslaget att Naturvårdsverket tar fram en vägledning för oljering av skarvägg. Innan metoden tas i bruk anser vi att forskning och studier om metodens effekter på fågelungarna måste genomföras för att säkerställa att vägledningen lever upp till svensk lag om att förhindra onödigt lidande för viltet vid jakt. Vägledningen bör vidare vid tillämpning följas upp för att säkerställa att den haft önskad effekt utan att orsaka lidande för djuren. Även andra oönskade effekter av metoden såsom störningen av de häckande skarvarna måste följas upp.

3.2.3

Tillstyrker

Om beslut om riktad skydds jakt och oljering av skarvägg för att begränsa populationerna tas, anser vi att det ur ett djurskyddsperspektiv är positivt om åtgärderna utförs av en nationell leverantör. Vi delar utredarens uppfattning om att både skydds jakt och oljering av ägg kräver särskild kompetens. En effektiv jakt utförd av professionella jägare minskar antalet djur som behöver dödas, vilket i sin tur minskar det totala lidandet. Genom att utföra jakten korrekt minskar man även det potentiella lidande som jakten kan orsaka. Vi ser även en fördel i ett rikstäckande samarbete. Effekten av den utförda jakten på både fisk- och skarvpopulationer måste följas upp och utvärderas enligt principen om adaptiv förvaltning.

För Svenska Djurskyddsföreningen

Lillemor Wodmar,
Ordförande, Leg veterinär

Linda Devine
Sakkunnig, Leg veterinär